

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ – ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΣΑΒΒΑΤΟ 30 ΜΑΪΟΥ 2026
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^η δραστηριότητα

A1. α. Στη συνέντευξή του ο Ντέιβιντ Χολάντερ αναφέρεται σε χρήσιμες αρχές που μπορεί να μεταλαμπαδεύσει το μπάσκετ, ειδικότερα στον σύγχρονο μεταβαλλόμενο κόσμο. Αφενός, είναι σημαντική η προσαρμογή στα νέα δεδομένα που διαμορφώνονται, καθώς και η αξιοποίηση της συνεργασίας. Αφετέρου, το μπάσκετ μαθαίνει τον άνθρωπο να θέτει υψηλούς στόχους, να επιδιώκει την επίτευξή τους και την υπέρβαση των προσωπικών του ορίων.

A1. β. Μέσα πειθούς επίκλησης στο συναίσθημα:

- Αφήγηση: «Όταν ήμουν έξι ετών, ο πατέρας μου... μπασκέτα»
- Μεταφορική χρήση της γλώσσας: «βαθιά ανθρώπιнос»
- Ασύνδετο σχήμα: «Είναι ένας ισχυρός, βασικός, βιώσιμος προσανατολισμός...»
- Ευθύς λόγος: «Κοίτα ψηλά»
- Α' ρηματικό πρόσωπο: «ήμουν, έμαθα»

2^η δραστηριότητα

A2. α.

Ο τίτλος είναι μια ευθεία ερώτηση στην οποία η γλώσσα χρησιμοποιείται μεταφορικά («το μπάσκετ να σώσει»). Κρίνεται επικοινωνιακά αποτελεσματικός, καθώς προβληματίζει τον αναγνώστη και προσελκύει το ενδιαφέρον του καθιστώντας το ύφος άμεσο και ζωντανό.

A2. β.

Στη συγκεκριμένη παράγραφο υπάρχει αναλογία. Οι φιλοδοξίες / υψηλοί στόχοι, οι οποίοι πρέπει να τίθενται παραλληλίζονται με το μπάσκετ, το «μοναδικό άθλημα που έχει «υπερυψωμένο» στόχο». Για τη νίκη στο συγκεκριμένο άθλημα χρειάζεται συνεργασία, προσαρμογή και τόλμη αψηφώντας τη βαρύτητα. Όπως, δηλαδή, πρέπει να γίνεται για την επίτευξη των στόχων μας.

Με τη χρήση της αναλογίας, ο ομιλητής καθιστά πιο κατανοητή την άποψή του και προσδίδει στο ύφος παραστατικότητα και γλαφυρότητα, ώστε να είναι πιο προσιτό στον αναγνώστη.

A2. γ.

«...εμπιστοσύνη/ πίστη απέναντι στους θεσμούς...»

«...αίσθηση συλλογικής ανασυγκρότησης/ ανάπτυξης/ σύνθεσης...»

«...συνεχώς σταθερό/ ακλόνητο/ αμετάβλητο κόσμο...»

3^η δραστηριότητα

A3.

Τίτλος: Ο «δρόμος» προς την επιτυχία των νέων!

Πρόλογος:

Στη σύγχρονη εποχή του ανταγωνισμού, των οικονομικών δυσκολιών και της γενικής αβεβαιότητας, οι νέοι καλούνται να διαμορφώσουν τις φιλοδοξίες και τα όνειρά τους για το μέλλον. Όμως η πραγματοποίησή τους δεν είναι εύκολη. Είναι ένας «δρόμος» δύσβατος, γεμάτος προκλήσεις, τον οποίο οι νέοι μπορούν να διαβούν μόνο με τα κατάλληλα εφόδια.

Κύριο Μέρος: Τα εφόδια που χρειάζεται ένας νέος άνθρωπος για να εκπληρώσει τα όνειρά του στον σύγχρονο μεταβαλλόμενο κόσμο.

- Πνευματικά εφόδια: Γενικές γνώσεις, εξειδίκευση, διαρκής επιμόρφωση, γλωσσομάθεια.
- Ψηφιακές δεξιότητες και προσαρμογή στις τεχνολογικές εξελίξεις.
- Κριτική σκέψη και ορθή αξιολόγηση πληροφοριών.
- Ψυχικά και ηθικά εφόδια: Αυτοπεποίθηση, ο νέος να δείχνει εμπιστοσύνη στις δυνατότητές του, υπομονή και επιμονή, εργατικότητα και θάρρος απέναντι στις δυσκολίες και τις αποτυχίες, ήθος, υπευθυνότητα και συνέπεια.
- Κοινωνικά εφόδια: Συνεργασία και ομαδικό πνεύμα, επικοινωνιακές δεξιότητες, σεβασμός προς τους άλλους και κοινωνική ευαισθησία, δημιουργία υγιών διαπροσωπικών σχέσεων και δικτύων υποστήριξης.
- Δημιουργικότητα και ευελιξία: καινοτόμος σκέψη, ανάληψη πρωτοβουλιών, ικανότητα προσαρμογής στις αλλαγές, διάθεση για αναζήτηση λύσεων στα προβλήματα που προκύπτουν.

Επίλογος:

Η πραγματοποίηση των ονείρων δεν εξαρτάται μόνο από τις εξωτερικές συνθήκες, αλλά και από την προσωπική προσπάθεια. Ο νέος που διαθέτει γνώσεις, ηθικές αξίες και προσαρμοστικό πνεύμα θα καταφέρει να ξεπεράσει τα εμπόδια της εποχής και να πορευτεί προς την επίτευξη της προσωπικής επιτυχίας.

(Ο συντάκτης)

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^η δραστηριότητα

B1. Το ποιητικό υποκείμενο «ζωγραφίζει» τις μέρες του, αντλώντας δύναμη μέσα από την ποίηση, ώστε να καταφέρει την εκπλήρωση των προσωπικών του στόχων. Τα «χρώματα» τα παίρνει «απ' της καρδιάς τ' αλφαβητάρι» και τα υλικά για δημιουργία «απ' της σκέψης το εργαστήρι». Έτσι, τα συναισθήματά του και ο πνευματικός του κόσμος αποτελούν για εκείνο πηγή έμπνευσης και δημιουργίας.

2^η δραστηριότητα

B2. α.

α' ρηματικό πρόσωπο οριστικής: «ζωγραφίζω, παίρνω, ταξιδεύω, ορειβατώ, χάνομαι, έχω».

α' ρηματικό πρόσωπο υποτακτικής: «να ζωγραφίζω».

Με την οριστική δηλώνεται η βεβαιότητα, το πραγματικό.

Με την υποτακτική δηλώνεται το επιθυμητό.

B2. β.

Μεταφορά: «στην πινακοθήκη της καρδιάς μου».

Επανάληψη: «ζωγραφίζω / να ζωγραφίσω».

Προσωποποίηση: «ένα όνειρο που με παιδεύει».

3^η δραστηριότητα

B3.

Όνειρο του ποιητικού υποκειμένου είναι να «ζωγραφίσει με ποιήματα» τις μέρες όλου του κόσμου. Με αισιόδοξη διάθεση επιθυμεί να φέρει παντού τον

«ήλιο» και να κάνει ό, τι χρειάζεται για να είναι τα παιδιά πάντα «γελαστά». Το ποιητικό υποκείμενο αντιλαμβάνεται τις δυσκολίες κατά τη διαδικασία αναζήτησης των κατάλληλων εννοιών («στα ύψη τους τα δυσθεώρητα... στις σημασίες τους το βυθό»), ώστε να δομήσει τα «ποιήματα» που επιθυμεί. Αλλά αγωνίζεται δυναμικά για την επίτευξη αυτού του στόχου («ορειβατώ»).

Οι σύγχρονοι νέοι θα μπορούσαν να αντλήσουν έμπνευση από το παραπάνω ποίημα, ώστε υιοθετώντας μια ανανεωτική διάθεση να συνδράμουν στη βελτίωση του κόσμου. Οι εικόνες από παιδιά που κλαίνε σε εμπόλεμες περιοχές του πλανήτη, τα περιστατικά βίας που παρακολουθούμε καθημερινά στα δελτία ειδήσεων, φαινόμενα όπως ο ρατσισμός και η στέρηση βασικών αγαθών καθιστούν απαραίτητη την ευαισθητοποίηση και την κινητοποίηση των νέων, ώστε να αγωνιστούν για την αλλαγή του κόσμου.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

Μυτιληναίος Γιάννης

φιλόλογος

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΠΕΡΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΓΙΑ ΣΗΜΕΡΑ & ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ